

ÅRSRAPPORT 2009 INSTITUTT FOR ARKEOLOGI, KONSERVERING OG HISTORIE

(utkast pr. 10.2.2010)

INNLEDNING

Instituttets siste ordinære årsrapport gjaldt for året 2006. I prinsippet var årsrapportene basert på foregående årsplan, som igjen bygget på instituttets Strategiske plan (2005-2009). Instituttets strategiske plan bygget på henholdsvis Det humanistiske fakultets og UiOs strategiske planer. Dette innebar at instituttet fulgte organiseringen og tiltaksopplistingen i HFs og UiOs planer i sitt arbeid med planene, og følgelig i rapporten. Den forrige instituttledelsen fant det formålsløst å utarbeide en egen plan for 2007 og videre fremover, i og med at instituttet fulgte HFs planverk.

IAKHs forutgående planer og rapporter, samt Strategiske Plan er tilgjengelige fra følgende webside: http://www.hf.uio.no/iakh/om-instituttet/plan_og_rapport.html

Den nåværende instituttledelse har funnet det formålstjenlig å avgi en kort rapport til styret om instituttets viktigste saker i 2009. Årsrapporten for 2009 presenterer mer instituttspesifikke saker og tiltak, og som ikke nødvendigvis er å gjenfinne i fakultetets planverk.

Rapportarbeidet har skjedd gjennom en løpende dialog mellom administrasjonen og instituttledelsen. Formålet med rapporten er å tydeliggjøre instituttets viktigste saker, mens en rekke løpende oppgaver og daglig drift ikke omtales.

FORSKNING

Etter forslag fra forskningsleder Erling Sandmo ble det etablert *forskergrupper* i november. Følgende grupper ble etablert:

- Kunnskapshistorie og historiografi
- Materiell kultur
- Internasjonal/transnasjonal historie
- Kultur og samfunn 1500-1900

Hver gruppe har valgt sin leder eller administrator som holder i trådene, og det er avholdt oppstartseminar for alle gruppene, og man har diskutert og til dels laget ferdig planer for møte- og seminarvirksomhet i 2010. Det ble satt av midler til oppstartsmøtene, og videre til å invitere folk utenfra og til eventuelle fellesaktiviteter.

ÅRSENHET I HISTORIE

Etter oppfordring fra fakultetsledelsen søkte IAKH om at det blir opprettet en årsenhet i historie fra høsten 2010. Saken ble drøftet og enstemmig vedtatt i styrets møte 14.10.2009.

En årsenhet består av 60 studiepoeng og tas gjerne av studenter som ikke ønsker en full bachelorgrad, men bare vil ta en del emner i et fag, ofte for å oppnå undervisningskompetanse i skolen i faget.

Årsenheten vil ikke nødvendigvis medføre økt bruk av undervisningsressurser. Emnene i årsenheten er alle en del av 80-gruppen (fordypningsgruppen) i bachelorprogrammet; årsenheten blir dessuten identisk med 60-gruppen som tas av lektorprogramstudenter som vil ha undervisningskompetanse i historie, men ikke vil ta master i dette faget.

ARBEIDSPLIKTSREGNSKAPET

Instituttstyret fikk seg forelagt denne vankelige saken i møte 10.6.2009. Avsnittene som her følger tar utgangspunkt i notatet som ble lagt fram i møtet.

Da den nye instituttledelsen tiltrådte i januar 2009, oppdaget de at ressursituasjonen ved IAKH var mer kritisk enn først antatt. I tillegg til den negative økonomisk utviklingen var det også store overskudd på arbeidstidsregnskap til lærerne ved instituttet. Fakultetet ble varslet om situasjonen og Tjenestemannsorganisasjonene ble informert.

Utfordringen for arbeidsgruppen var dermed å finne en løsning på situasjonen som ikke vil føre instituttet inn i en ond sirkel, med stadig mindre inntekter og handlingsrom. Hvis instituttet måtte kutte drastisk i aktiviteten (undervise i færre emner, stanse av opptak av masterstudenter og stipendiater etc.) ville dette føre til mindre inntekter, noe som igjen ville føre til stopp i ansettelser, noe som igjen ville føre til mindre aktivitet og mindre inntekter.

Omfanget av opparbeidet overskuddstimer på arbeidsppliktsregnskapet ved IAKH

- Ansatte hadde ved utgangen av 2008 opparbeidet 29 303 overskuddstimer knyttet til undervisning (herunder veiledning og sensur) og administrasjon
- Dette tilsvarer om lag undervisningsplikten for alle ansatte i ett år
- 24 ansatte hadde flere overskuddstimer enn regleverket tillater
- Ni ansatte hadde mellom 380 timer og 1000 timer
- Tolv ansatte hadde mellom 1000 og 2000 timer
- Tre ansatte hadde over 2000 timer

Når vi studerer utviklingen, ser vi at antallet overskuddstimer stiger for alle tre fag ved instituttet i perioden vår 2005 til vår 2007. Deretter stabiliserer antallet overskuddstimer seg. Den viktigste enkeltårsak til økningen for arkeologi er det store antallet hovedfagsstudenter som leverer våren 2007. Den viktigste enkeltårsak for historie er at doktorgradsveiledningen i 2003 og 2004 først blir bokført i arbeidsppliktsregnskapet i 2005. Samlet sett er det imidlertid klart at instituttet i perioden har gitt mer undervisning enn instituttet har ressurser til.

Blant andre faktorer som har bidratt til overskuddet kan vi nevne:

- Noen har vært frikjøpt for mer enn undervisningsplikten, slik at deres overskudd i arbeidsppliktsregnskapet ville øke selv uten noen undervisningsoppgaver.
- Ledelsen som har vært frikjøpt for undervisning, har også undervist og ført dette som overskuddstimer.
- Ansatte i forskningstermin eller [frikjøpt] grunnet eksterne forskningsprosjekter eller lignende, og altså uten undervisningsplikt, har i mange tilfeller fortsatt å undervise og veilede osv. med økt overskudd til følge.
- Det ble også i noen tilfeller gitt høyere uttelling enn reglene for arbeidspplikt ved fakultetet skulle tilsi.

....

Styrets enstemmige vedtak lyder som følger:

"Styret ber instituttledelsen sanere de akkumulerte overskuddene på arbeidsregnskapene per 1.1.2009 etter modellen skissert i pkt 4 i notatet:

- Overskudd over ett semesters undervisningsplikt skal settes i en "undervisningsbank". I perioden 2009–12 kan "innskuddene"
 - konverteres til driftsmidler med en sats på 50 kr per innskuddstime; eller
 - konverteres til forskningstermingrunnlag med en dividende på 1:4; eller
 - konverteres til redusert undervisningsplikt med en dividende på 1:4, med et maksimalt - uttak per semester på 10 % av undervisningsplikten.
- Overskuddstimer inntil et halvt semesters undervisningsplikt kan settes inn i undervisningsbanken høsten 2009 og konverteres til driftsmidler med en sats på

100 kr per innskuddstime eller konverteres til redusert undervisningsplikt med en dividende på 1:2, med et maksimalt uttak per semester på 10 % av undervisningsplikten.

- Ved utgangen av 2012 avvikles undervisningsbanken og resterende innskudd strykes.

....."

STILLINGER

- STILLINGSPLAN

Arbeidet med en stillingsplan for faste vitenskapelige stillinger ble påbegynt i forrige styreperiode, men ble vedtatt i instituttstyret 9.12.2009, men da hadde den allerede vært oppe i styret som diskusjonssak i møte 11.11.2009. Det var opprinnelig meningen at planen skulle sluttbehandles før sommeren, men arbeidet ble delvis stilt i bero i påvente av utfallet av arbeidsgruppen som skulle gjennomgå instituttets økonomi, inklusive kvalitetssikre instituttets langtidsbudsjett.

Stillingsplanen (strengt tatt *Forslag til faglige prioriteringer og stillingsplan 2009-2013*) drøfter i de faglige og undervisningsmessige forutsetninger som må ligge til grunn for fremtidige utlysninger av *faste vitenskapelige stillinger* (inklusive undervisningsstillinger og i et tilfelle også en teknisk stilling). De planlagte stillingsutlysninger vil bli lagt fram for styret suksessivt for godkjenning, før fakultetets tilsettingsutvalg godkjenner utlysningene. For hver enkelt stilling som ønske utlyst skal det følge med en faglig og undervisningsmessig begrunnelse, samt en redegjørelse for den økonomiske dekningen i stillingen.

- UTLYSTE FASTE STILLINGER

I møte 11.2.2009 behandlet styret et forslag om å *tilsidesette en sakkyndig vurdering av en førsteamanuensisstilling i norsk middelalderhistorie*. Styret anså at instituttets budsjettsituasjon for 2009 var relativ prekær og det var stor uklarhet omkring budsjettsituasjonen for de neste årene, og på det grunnlagt antok man at det var lite rom for nytilsetninger i vitenskapelige stillinger. Styret vedtok derfor instituttleders forslag om at stillingen i norsk middelalderhistorie skulle trekkes på grunn av den økonomiske situasjonen og at den aktuelle tilsettingssaken dermed var avsluttet. Styret fastslo at utlysning av en førsteamanuensisstilling i middelalderhistorie vil bli prioritert når instituttets økonomiske rammer tillater det.

I møte 10.6.2009 behandlet styret *den videre fremdriften av en utlyst førsteamanuensisstilling i antikkens historie*. Denne saken, som hadde versert siden stillingen ble utlyst i 2007, hadde som sitt utgangspunkt et notat fra undervisningsleder som konkluderte med at undervisningsbehovet i antikkens historie hadde endret seg siden stillingen ble vedtatt utlyst. Flertallets konklusjon lyder som følger: Arbeidet med å tilsette en førsteamanuensis i antikkens historie stoppes og stillingen trekkes tilbake, under henvisning til at undervisningsbehovet som var et premiss for at stillingen ble utlyst, ikke er til stede.